

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda

Ciuj-Kolozsvár, St. Baron
2. Pcp. (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
38. N. Sz. — 558

Kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
rendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — 850
Félévre — 460
Negyedévre — 240
Egy hónapra — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — 150

1925 július 24 Péntek

Ciuj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 168 szám

5685. Ab 3

Az elhomályosuló gloire

A franciák marokkói veresége, — amennyiben nem sikerül újabb csapatoknak korrigálni a csapást — nemcsak hatalmi tekintetben fog súlyos következményekkel jární, hanem erkölcsi tekintetben is. A modern Franciaország minden fiában — tudatosan, vagy tudat alatt ott él a „gloire“ szelleme, az a nyilt, vagy bevallott imperialista ábránd, melynek valóságba-szökkenését a napkirály és Napoleon végezte el s melynek emléke sohasem halványul el egyetlen francia szívében sem. Ez ellen a „gloire“ ellen nincs francia párt, mely nyiltan fel merné venni a harcot. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az a tény, hogy a marokkói hadjárat ellen sem a szocialisták, sem a polgári radikálisok nem emelték fel tiltakozó szavukat, sőt Painlevé, aki európai viszonylatokban a békés megegyezés programjával jött, személyesen sietett a marokkói frontra, hogy ott a csapatok helyzetét tanulmányozza. Még az síncs kizárva, hogy a marokkói vereség állásába kerül.

A franciák marokkói veresége nemcsak imperialista vonatkozásban fog messzeható következményekkel jární, nemcsak a franciák afrikai pozíciójának eddig rendületlennek hitt stabilitását teszi egy-kettőre vitássá, hanem az európai politikában is új helyzetet teremt. A legyőzhetetlen katonai hatalomnak látszó Franciaországról hirtelen kiderült, hogy katonai ereje nem is olyan félelmetes. Ez a legyőzött Németország monarchista-imperialista ábrándokkal szaturált köreiben új hatalmi mozgolódások eredőjévé lesz s még köztársasági körökben is nagy fellélegzéssel fog jární.

A gloire veszélyben van. És ez a veszély nemcsak Franciaország természetes ellenségeinek terveit hízalja kövérré, de alkalmas arra is, hogy a nemrég békés vizekre evezett Franciaország hangulatát ismét megváltoztassa. Bizonyos, hogy teljes vereség esetén a francia reakciók újult erővel látnak majd hozzá agitációjukhoz, melynek legfőbb érve az lesz, hogy a radikálisok nem tudták megvédeni a nemzeti becsületet. A Ruhr-vidék gyors kiürítése tényleg azt igazolja, hogy a marokkói harctéren válságos a helyzet s a gloire veszedelemben van. A német önbizalom visszatérése az európai erőviszonyok lényeges eltolódására vezethet. Lengyelország s a kisant féltékenysége újult erővel kap majd lángra s a nagy zűrzavarban a reakció esélyei növekednek meg. Másik oldalon pedig a kommunista agitáció megerősödését lehet várni, mely nem fogja elszalasztani az alkalmat, hogy rámutasson: a mai béke nem a népek békéje és hogy idegen érdekekért ismét a nép fiait viszik vágóhídra.

Mindenesetre egy bizonyos, az, hogy a nagyhatalmak gyarmatpolitikája — miként Keleten is — alapos csődöt mondott. A minden korlátok nélkül való imperialista tevékenység elé az ébredező népek öntudata feszül. Mindegy, hogy a nemzeti ébredés jelszavai mögött a valóságban üzleti érdekek húzódnak meg; a lényeg az, hogy a gyarmatosított népfajok területeik kincseit saját maguk akarják kiaknázni.

Természetes, hogy Anglia, melynek legtöbb féltési és félni valója van a saját gyarmatait illetőleg, el nem leplezhető kajánsággal nézi a marokkói eseményeket. A gyarmati imperializmus terén Franciaország és Anglia vetélkedése nagyon is régi keletű. Már Napoleonnak az volt a terve, hogy India és Egyiptom elfoglalásával kihúzza a gyékényt Anglia lába alól és hogy a gloire fényét keleti birodalmak leigázásával emelje. Most, hogy Anglia gyarmati im-

perializmusát is veszély fenyegeti, csak természetes, hogy legalább is semlegesnek mutatkozik a marokkói eseményekkel szemben.

Kétségtelen, hogy Franciaország teljes marokkói veresége esetén nemcsak a nagyhatalmak gyarmati politikájában, hanem az európai

kontinentális politikában is nagyjelentőségű változások várhatók. Az elhalványuló gloire ragyogásának helyébe kiegyensúlyozottabb hatalm konstelláció kerül s a nagyhatalmak imperializmusát — habár még sok küzdelem árán — a népek imperializmusa váltja majd fel.

Németország egyetlen tőzsdéjén sem jegyzik a lejt

Bukarest, július 22. A román-német gazdasági konfliktus kezdetén — mint ismeretes — a különböző korlátozó intézkedések között volt az is, hogy Németország a berlini tőzsdén töröltette a román valuta és deviza jegyzését. A konfliktus elsimítása iránt folyamatba tett tárgyalások részint eredményre vezettek és a két ország kormánya felfüggesztette a gazda-

sági korlátozásokat. Ennek dacára a kormányhoz, illetve a pénzügyminiszterhez olyan jelentések érkeztek, mely szerint Németországban egyetlen tőzsdén sem jegyzik a lejt. Mint értesülünk, a pénzügyminiszter tiltakozó jegyzéket fog intézni ebben az ügyben a német kormányhoz.

Abd el Krim békefeltételei

(Páris, július 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Abd el Krim, a „Matin“ értesülése szerint ma közölte a spanyol kormánnyal, hogy hajlandó a békétárgyalásokat megkezdeni. A „Quotidien“ már közli is a rif felkelővezér békefeltételeit, amelyek közül legfontosabb a rif-állam hivatalos elismerése, az állandó rif-hadsereg engedélyezése és a népszövetség által a háboru áltól sujtott vidékek felépítésére szolgáló kölcsön megszavazása.

Madrid, július 23. Primo de Rivera spanyol miniszterelnök holnapután Marokkóba utazik, ahol tárgyalni fog Pétainnal és Liautey tábornokkal.

Szenzációs fordulat a Matteotti-perben

Mussolinait vádolják a gyilkosságra való felbujtással

(Róma, július 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Neue Freie Presse“ olaszországi munkatársa, a kitűnő „Transalpinus“, akinek külföldi cikkei eseményszámba mennek, ma rendkívül érdekes és éles feltűnéskeltő leleplezést közöl a Matteotti-gyilkosság hátteréről. Ebben a háttérben Mussolini olasz miniszterelnök áll, aki állítólag a gyilkosság előtt való estén kijelentette Marinellinek, a fascisták egyik terrorlegényének, hogy Matteottinak „meg kell nehezíteni az életét“.

„Természetesen távol kell tartanunk magunkat attól — írja a bécsi lap tudósítója, — hogy beleavatkozzunk az olasz politikai élet belügyeibe. Olyan adatok kerültek azonban nyilvánosságra, amelyekből a Matteotti-per előjátéka éles konturokkal rajzolódik ki. Néhány nappal ezelőtt Donáti, a „Popolo“ című fascistaellenes lap szerkesztője, aki mára Matteotti-gyilkosságot követő első napokban elégbátor volt ahhoz, hogy élesen állást foglaljon a vérengző fascista uralommal szemben és aki az üldözöttek élől azóta már külföldre menekült, vádiratot nyújtott be a párisi olasz követség útján de Bono szenátor ellen, aki a gyilkosság idején Róma rendőrprefektusa volt és akit azzal vádolt meg ebben, hogy egy vaskazettát, amelyben a Matteotti-gyilkosságra vonatkozó dokumentumok voltak, egyszerűen ellopott és ezáltal olyan iratokat vont el az igazságszolgáltatás elől, amely nélkül a Matteotti-per lehetetlen érdemlegesen lefolytatni. De Bono volt ezenkívül az, aki Duminiéknak, az állítólagos gyilkosoknak, a tett elkövetésének estéjén azt mondta, hogy: „a dolog helyesen történt és a bíróság előtt mindent tagadjon le“. A rendőrprefektusnak ez a kijelentése nyilvánosságra is került, de Duminié, aki protektorát nem akarta elárulni, azt vallotta a vizsgálóbíró előtt, hogy a rendőrprefektus ezt csupán iróniából mondta. Később a rendes bíróság előtt, ahol Duminié már teljesen magáramaradt a szörnyű váddal, egy levelet csempészett ki a szolgával a prefektushoz, akinek a következőket írta: „Igazán nem értem, miért hagy el mindenki engem, aki feláldoztam magamat. Most már kénytelen vagyok védekezni és ha szükségesnek mutatkozik, meg is fogom nevezni bűntársaimat... Eddig még senkit nem kompromittáltam, sem a belügy-, sem a külügyminisztériumból“. Mint később kiderült, a

belügyminisztériumban Finzi a fascizmusnak azót a „elintézett“ embere tudott még a dologról, a Palazzo Chigi-ben pedig, ahol a külügyminisztérium működik, egy „alacsonyabbrendű hivatalnok“.

Ki ez az alacsonyabbrendű hivatalnok? Megtudjuk a következő beszélgetésből: de Bono rendőrprefektus azon a napon, amikor a gyilkosság történt, magánál fogadta Marinellit és Rossi sajtófőnököt. Rossi megkérdezte tőle: „Tényleg el akarja ön fogatni Duminié?“ és amikor a prefektus igennel felelt, a sajtófőnök mosolygva mondta: „Tegyen úgy, mintha elfogatná és aztán engedje szabadon. Mert ha fogságban tartaná, még eljár a szája és elárulja, hogy „ő“ adta a megbízást a gyilkosságra.“

De Bono meglepetve kérdezte: „Ki az az ő?“ Rossi és Marinelli szinte egyszerre felelték: „A miniszterelnök...“ Mussolini tudvalevőleg a Chigi palotában székelt, mert ő vezeti a külügyminisztériumot is. De Bono megdöbben, Marinelli azonban tovább beszélt és elmondta, Mussolin-többiben említette Rossinak, hogy szeretne Matteottitól megszabadulni. Marinelli, akinek Rossi ezt elbeszélte, felment ezután a miniszterelnökhöz és megkérdezte tőle, nem ellenezné, ha Matteottival a Cseka módjára végeznének és ha ennek a csekának Duminié lenne a feje. Mussolini beleegyezett... .

De Bono rögtön azután, hogy Rossi és Marinelli eltávoztak az irodájából, felhívta telefonon a miniszterelnököt:

— Téged is be akarnak rántani — mondotta neki.

Mussolini magából kikelve ordított vissza:

— Gyáva kutyák, meg akarnak zsarolni.

Később, amidőn a bírósági tárgyalásra került a sor, Rossi és Marinelli is tagadták, hogy ez a beszélgetés köztük és a miniszterelnök között lefolyt volna. Amidőn azonban ugylátszott, hogy a csávából ugysem tudnak kikerülni, Marinelli bevallotta, Mussolini csakugyan tett neki egy kijelentést, amely így hangzott: „Egy rendes párt, amelynek van politikai érzéke, nem engedheti meg, hogy az ellensége olyan beszédeket tartson, mint Matteotti.“ A miniszterelnöknek ez a kijelentése bátorította fel azután Marinellit arra, hogy egy kis titkos végrehajtóbizottságot alakítson, amelynek feje, Mussolini

beleegyezésével, (ezt határozottan vallja) Dumini lett.

Az olasz rendőrség most mindent elkövet, hogy az eltűnt vaskazetta tartalmát előkerítse és hogy ezek a szóbeli vádak, amelyeket Donati emel írásban is igazolódjanak. Világos azonban, hogy a kazetta soha sem fog előkerülni...

Amerika a Kinában érdekelt külföldiek ellen

Sürgős konferencia egybehívását követeli az Unio külügyi hivatala

(Washington, július 23. Az Új Kelet tudósítójától.) Az Egyesült-Államok külügyi hivatala a kínai bonyodalmak lefékezésére elhatározta, hogy konferenciára hívja össze mindazon államok képviselőit, amelyeknek Kinában privilégiumaik vannak. Az amerikai külügyi hivatal már utasításokat is küldött az Unio pekingi nagykövetségének, hogy közölje, mik azok a mérséklések, amikbe a Kinában érdekelt európai hatalmak beleegyezhetnének. Amerika álláspontja Kinával szemben ugyanaz, ami volt a törökországi privilégiumokkal szemben. Kellog külügyi államtitkár követeli, hogy a hatalmak ne gyakoroljanak nagyobb befolyást Kinában, mint a népszövetség mandatárius hatalmai Palesztinában, Transzjordániában és Szi-riában.

Most derült ki, hogy a washingtoni leszerelési konferencia alkalmával a pekingi kormány átiratot intézett a konferenciához az idegen hatalmak kínai érdekszfériáinak szabályozása ügyében. A kormány már akkor rámutatott azokra a surlódásokra, amelyek a mostani robbanást okozták. Akkor azonban a kínaiak megkeresését technikai okokból nem lehetett tárgyalni, jóllehet Jakob Goold Ghurman, a Berlinbe akkreditált amerikai követ, aki ezt a megkeresést felolvasta, ez alkalommal rámutatott a dolog sürgősségére. Churman ugyanis hosszú ideig Amerika követe volt Kinában és az ottani viszonyokat eléggé ismeri.

Amennyiben a konferenciát megtartánák, Amerika arra tizenhárom európai állam kormányához küld meghívót.

Kinában folytatódnak a zavargások

Sanghai, július 23. Kantonban folytatódnak a zavargások. Kicsai tartományból az idegen nagyrésze elmenekült. Az angol hajóraj újból megjelent a kínai partok előtt.

Olasz flottagyakorlat Szi-riában

Róma július 23. Az olasz flottagyakorlatok legközelebb megkezdődnek. Százhat hadihajó és hatvan repülőgép vesz részt bennük. A gyakorlatok felvétele az lesz, hogy az ellenség megszállta Szardíniát és onnan Szi-riát támadja. A flotta feladata lesz, hogy Szi-riát védelmezze.

A balkán-államok megkötötték a garancia-paktumot

Bukarest, július 23. A balkán-államok biztonsi paktumára vonatkozólag Jugoszlávia és Görögország között folytatott tanácskozások eredménnyel befejeződtek. Elyben teljes meg egyezés jött létre és megállapodtak abban, hogy a határmenti függőkérdések ügyében ezután fognak a két államra egyformán kedvező döntést hozni. E tárgyalásokkal kapcsolatban újabb fontos kérdések megvitatására megtették a szükséges lépéseket.

Amzel utóda Stern Sámuel

ארטה שטרן

étterme

Oradea-Mare, Nagypiac-tér 7. sz.

Ujjonnan átalakítva és megnagyobbítva megnyit, Abonenseket, társas estélyeket, lakodalmak rendezését olcsón vállalom.

Kristály

Kereskedők figyelmébe!

Nagybani festésnél árendemény! Telefon kelmetestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár 5 0 0

Mit követelnek lord Plumertől az arab tulzó nacionalisták

Hat pontból álló plátói követelés

(Jeruzsálem, július 23. Az Új Kelet tudósítójától.) A palesztinai arab nacionalistáknak az a része, amely sehogyan sem tud belenyugodni a történelmi igazságszolgáltatásba és erőnkerejével visszafelé akarja fordítani a történelem kerekét, minden alkalmat megragad arra, hogy demonstráljon a zsidó nemzeti otthon gondolata ellen. Ezeknek a tiltakozásoknak természetesen csak plátói értékük van és minden hatás nélkül hangzanak el. Ilyen sors fogja érni az alábbi tiltakozó memorandumot is, amelyet az arab tulzó nacionalisták Plumer lord elé készítenek terjeszteni. A memorandumot, amelyet alighanem annak aláírói sem vesznek komolyan, itt ismertetjük:

1. Palesztinában az arab ismertessék el

Választási előcsatározások a szigeti hitközségben

A nőtlen embereket megfosztották a választói jogtól

(Sighetul-Marmatiei-Máramarossziget, július 23. Az Új Kelet tudósítójától.) Pénteki napon kerültem Máramarosszigetre, Erdélynek eme par excellence zsidó jellegű városába, hogy közvetlen tapasztalatokból ismerjem meg a motívumokat, amelyek az itteni nagy konzervatív hitközség husvétkor esedékes tisztújításának mostanig való elhalasztását előidéztek.

Látogatásom ideje egybeesett az „anteniri“ nagyhirű rebbe szigeti szereplésével, aki marienbadi kurája után egyenesen Szigetre jött itteni híveinek látogatására. Hager Chaim — ez a neve az „anteniri“-nek, a híres Visnitzer rabbidinaszia egyik ágából származik és tulajdonképeni székhelye jelenleg Stanisluban van, ahonnan — a csodarabbik szokásaként — időközönként felkerelkedik udvartartásával és körutra indul távollakó batáinak felkeresésére.

Az „Antenirer“ szigeti tartózkodásának hírére mozgásba jöttek Szatmár és Máramaros chaszid-tömegei és a pénteken érkező vonat csak úgy osztották a rebbe személyes hódolóit, akik rajongó tisztelettel hajtván, Szigetre önzöltek, hogy a híres rabbi közvetlen körében töltsenek el egy szombatot.

A szigeti labirintus

Ez a határtalan rabbi-kultusz, melynek véletlen tanuja lehettem, csodálatos világot vet ami chaszidikus zsidó-rétegeinkre, akiknek világlátásuk ma talán még erősebben hajlik a miszticizmus felé, mint ezelőtt, de mindenestre azt szimbolizálja, hogy a konzervatív zsidóság lelki életét a rabbi dominálja és így ez a zsidóság szükségképpen úgy gondolkozik, ahogy azt rabbijai előírják.

Amikor ezt a megállapítást leszögezem, már adva is van a fonál, amely a szigeti választási események labirintusában végi kalauzolja az objektív kutatót.

Erdeklődve a szigeti választási akció egyik oszlopos tagjánál, azt a felvilágosítást nyertem, hogy Szigeten háromévente van az ort. hitközségnél tisztújítás és az idei husvétkor esedékes választás ezideig amiatt nem volt megejthető, mert a választók névjegyzékének összeírása körül nézeteltérés merült fel a szavazatszedő bizottság és a rabbi-párt között, amely odavezetett, hogy e bizottságot Din Tora elé állították, amelynek döntése után a bizottság lemondott.

Nőtlenek nem választhatnak

A nézeteltérés közvetlen oka az, hogy a választási bizottság többszáz 21 éves fiatalembert besorozott a választók névjegyzékébe a mai törvényre való hivatkozással, amely a 21-ik életév betöltéséhez köti a nagykorúságot. E fiatal emberek természetesen a zsidó nemzeti mozgalom hívei közül rekrutálódtak. A rabbi párt oly indokból ellenzi a fiatalok felvételét a választói listába, mert — nőtlenek. A Din Tóra a rabbi párt szószólóinak adott igazat.

egyedüli hivatalos nyelvként.

2. Korlátoztassék a palesztinai bevándorlás.

3. Csak ötévi Palesztinában való tartózkodás után honosíthatók az idegenek.

4. Zsidók számára nem szabad földet eladni.

5. A cionista iskolákat a kormány ellenőrzése alá kell helyezni.

6. A palesztinai zsidó nyilvános intézmények autonómiáját el kell kobozni.

— Ha a palesztinai kormány e követelményeket elfogadja, — írja a memorandum, — akkor az arabok követelni fogják egy olyan törvényhozó tanács megalkotását, amelyben Palesztina különböző közületei arányosan, vagyis az országban élő polgárok száma szerint kapnak képviselést.

Viszont a politikai hatóság a választási bizottságnak azt adta szigorú utasításba, hogy az állam törvényét hitközségi relációban is respektálni kell és így azon 21 évet betöltött szigeti hitközségi tagokat, akik hitközségi kötelezettségeiket teljesítik, feltétlenül részesíteni kell a nagykorú és önálló hitközségi tagokat megillető jogokban.

A dilemmát a kinevezett választási bizottság a maga részéről úgy oldotta meg, hogy — lemondott. De már ki van nevezve az új bizottság és ennek kell majd megoldani a gordiusi csomót...

A külső képhez még hozzátartozik, hogy a választási mozgalomban a cionista párton kívül három-négy chaszid-párt vesz részt, mely utóbbiak közül egy erőre, mint harci hajlandóságra a rabbi párt, vagyis a hivatalos főrabbi híveiből és barátaiból alakult organizáció a legtekintélyesebb. Jellemző, hogy a többi chaszid-pártok más rabbiak és pedig a visnitzer, dolinai és antenici rabbi követőiből állanak.

A kultúrkérdés előtérben

Alapjában véve az egész választási küzdelem a szigeti zsidóság kultúrkérdései körül mozog. A cionisták ugyanis — mint egyik vezetőjük szavaiból kivettem — csakis azért avatkoztak a választásba már évek óta, — hogy kiküzdjék a szigeti zsidó gyermekesereg számára a korszerű világi és hitoktatás lehetőségét...

A szigeti hitközségi választási küzdelem eszerint feltűnő analógiát mutat a szatmári ort. hitközség választási eseményeivel. Miként Szigeten, Szatmáron is az iskolakérdés tette szükségessé az erők összemerését. Szigeten valamikor egyszerű zsidó hitközségi elemi iskola állott. Az iskolát azután elsöpörte a fanatizmus. Ugyanilyen helyzet állott be Szatmáron is, ahol a husz év előtt beszüntetett hitközségi iskolát kell ismét életbehívni lényegesen változott viszonyok között. A helyzet vigasztalanságát azonban az jelzi, hogy akkor, amidőn a mai héber kulturába kell-ne bevezetni ez ifjúságot a hitközségek teljes anyagi és erkölcsi felkészültségével, a nemzeti munka érdekében dolgozó küzdőcsoporthoz mindkét hitközségben arra parazolják energiájukat, hogy olyan iskolák létesítésére szorítsák a hitközségeket, amelyek csak annyiban fognak különbözni az állami elemi iskoláktól, hogy szombaton és zsidó ünnepnapokon szünetelni fog bennük a munka, ellenben az új zsidó-ág követelményeinek távollól sem fognak megfelelni.

Általánosságban azonban a szigeti zsidóság a maga kompakt tömegénél és hagyományainál fogva át van hatva a zsidó öntudattól és bizonyára nincs messze az az idő, amikor mindenféle gátló hatás alól kibontakozva, mint szerű közülete lesz az erdélyi zsidóságnak és mint ilyen, komoly értéket fog jelenteni a megújuló zsidó közületben.

Dr. Stern Mór

(Berlin, jul) Több mint két tatott pénzügyi Berlinben. Két két fél, — két a másik Fürstengesellschaft elnö legortodoxabb bank-junker.

A habortut az inflációs vak A márka perc dületes sebesség vagonok szület annak a manóv most, Stinnes E koncert megsem maszkirozott Né

Egyik nap ez a román kis inflációs nagyschaft részjegy ban ekkor még volt híres, még keltek feltűn után pedig Cyp uralkodott.

1922. év ve akart a jelenték sem gondolt má hát még drágab Megjelent tehát részvénycsomagó Fürstenberg hely tön megvásárolta célje, arról a ringtek.

A vásárlás Fürstenberg K szerint bejelent részjegyek ké és — amint ez nek a bank ve gadtatással talá lehetségesnek. C ipari magnások tek a tárgyalóe Bochumer Verei Halseke, a Sien nagy és legnagyobb tekintetre talált nagyobb berlini nökiigazgatójának berg nagyon rövé egy furca kijé mely szerint a módját fogja brechermanier a ci devant gög lás elől.

Megindult te már meg akarta hogy győztesen A Handegesell nem tudott bek nem sikerült. A és barátai kezébe nes-féle hadállás munka tisztán á feltékenyen örkö Így Stinnes hasz jainak, a 40 szerült kiegészi

Míg azonban tippelése mellett szak mögött, há egyik féltől a m száni magát, ho sel, akiben még venüt látta, ez dályozta meg a egé-z légiója u átvételére.

Fürstenberg mint várni. Ezt ő nem latta St gazdasági hata legája. Ő, miko fényesebb volt, a a mühlheimi ipa

Aki előrelátta Stinnes bukását

Veget ért a Fürstenberg—Stinnes harc

(Berlin, július 23. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Több mint két éve kétségbeesett makacssággal folytatott pénzügyi küzdelem ért a napokban véget Berlinben. Két küzdő fél állott egymással szemben, két fel, — két véglet. Az egyik Stinnes Hugó, a másik Fürstenberg Károly, a Berliner Handelsgesellschaft elnökgazdája, a német haute finance legortodoxabb reprezentánsa, a nyakas, kemény bank-junker.

A haborút Stinnes indította meg még 1922 ben az inflációs vakmerőség és nyereségvágy tetőpontján. A márka perceről percre zubant, az árfolyamok szédelgetés sebességével törtek fel, márcól holnapra új vagyonok születtek a semmitől. Erre az időre esik annak a manővernek a megindítása, amely csak most, Stinnes Hugó halála és az egész Stinnes-koncern megsemmisülése után, már a békebeli vérmáskirozott Németországban fejeződött be.

Cyprut vásárolni kezd

Egyik napon megjelent Berlinben Cyprut Emil, ez a román kishivatalnokból bécsi fezőrré átvedlett inflációs nagyság és a Berliner Handelsgesellschaft részjegyeiben kezdett spekulálni. Cyprutban ekkor még csak éhes börtönért láttak, nem volt híres, még hírhedt sem, így vásárlásai nem keltettek feltűnést. Hathónapi szakadatlan vásárlás után pedig Cyprut a részjegyek 40 százaléka fölött uralkodott.

1922. év végén aztán Cyprut már szabadulni akart a jelentékeny pakettől, mert hisz egy percig sem gondolt másra, mint hogyha drágán vásárolt, hát még drágábban adjon el. Vevő után nézett. Megjelent tehát Stinnes Hugónál és az összevásárolt részvénycsomagot neki ajánlotta fel. Stinnes már Fürstenberg helyén látta magát és a pakettet rögtön megvásárolta. Hogy mi volt ezzel a vétellel a célja, arról a legkülönbözőbb magyarázatok keringtek.

A vásárlás megtörténte után Stinnes elment Fürstenberg Károlyhoz és annak rendje és módja szerint bejelentette, hogy a handelsgesellschafti részjegyek közel fele az ő birtokában van és — amint ez a szokás — részt kért magának a bank vezetésében. És most egy olyan fogadtatással találkozott, amilyent nem igen tartott lehetségesnek. Ő, akivel a legexkluzívabb német ipari magnások és finác elöljáróságok örömmel ültek a tárgyalóasztalhoz, aki előtt meghódolt a Bochumer Verein, a Gelsenkirchner, a Siemens—Halske, a Siemens—Schuckert és más számtalan nagy és legnagyobb mammutvállalat, a regridegebb tekintetre talált az egyik, még pedig nem is a legnagyobb berlini D. bank, a Handelsgesellschaft elnökgazdájának dolgozószobájában. Mert Fürstenberg nagyon röviden bánt el vele. Sőt a bankvezér egy furcsa kijelentését kolportálták annak idején, mely szerint azt mondta volna Stinnesnek, hogy módját fogja találni, hogy ezekről az „Einbrechermanier“-okról leszoktassa. Fürstenberg a ci devant gőgjével zárkózott el minden tárgyalás elől.

Megindul a harc

Megindult tehát a börzén a harc. Stinnes most már meg akarta szerezni az egész, komoly majoritást, hogy győztesen ülhessen be Fürstenberg helyére. A Handelsgesellschaft márványpalotájába azonban nem tudott bekerülni. A majoritás megszerzése nem sikerült. A részjegyek többsége Fürstenberg és barátai kezében volt és miután most már a Stinnes-féle hadállások napvilágra kerültek, az aknamunka tisztán állott mindenki előtt, Fürstenbergék féltékenyen őrködtek minden egyes darab fölött. Így Stinnes hasztalan adta ki parancsait fullajtárjainak, a 40 százalékat egy darabbal sem sikerült kiegészíteni.

Míg azonban a börzén a nagyközönség izgalmas tippelése mellett lázasan folyt a küzdelem a kuliszszák mögött, hátul, jöttek-mentek a parlamentáerek egyik feltől a másikhoz. Fürstenberg nem tudta rászánni magát, hogy közvetlenül találkozzék Stinnes-sel, akiben még mindig csak a betalakovott parvenüt látta, ez a merev álláspont azonban nem akadályozta meg abban, hogy közvetve, az ügynökök egész légiója útján, ne tegyen ajánlatot a pakett átvételére.

Fürstenberg számára nem volt más lehetőség, mint várni. Ezt annál könnyebben tehetette, mert ő nem latta Stinnesben azt a megdönthetetlen gazdasági hatalmasságot, amit több berlini kollégája. Ő, mikor Stinnes szerencsecsillaga a legfényesebb volt, akkor is csak az új gazdagot látta a mühlheimi iparmágnásban és talán érezte azt is,

amit abban az időben nagyon kevesen sejtettek, hogy a Stinnes féle alkotások a vertikális és horizontális trösztök és koncernek nem képezik azt a sziklaszilárd, kompakt gazdasági egységet, amely a viszonyok megváltoztatásával, csorbitatlanul maradna. Tözsdei nyelven Fürstenberg már régen lanyha volt Stinnesre.

A halott Stinnes a legjobb üzletárs...

Stinnes halála után az özvegy Thyssen Klára és két fia, ifjabb Hugó és Edmond egy ideig folytatták a halott tradicionális üzletpolitikáját, mely végeredményben nem állott másból, mint adósságcsinálásból. És hogy ezt a politikát nem folytathatják még ma is, annak egyedül az az oka, hogy a márka stabilizálódott. A stabil márka mellett ennek az üzleti politikának nem lehetett más a következménye, mint a megsemmisülés és a tönkretetés.

Ez év kora tavaszán ifjabb Stinnes Hugó egy napon felkereste az öreg Fürstenberget és most

Súlyos nézeteltérés támadt

a nemzeti- és parasztpárt között?

Bratianu Vintila nem utazik külföldi kölcsönért

(Bucuresti-Bukarest, július 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Viitorul“ szerint a parasztpárt és a nemzeti párt között súlyos nézeteltérések támadtak. A tervezett fúzió ilyenformán teljesen meghiusultnak tekinthető.

A lap bejelenti, hogy holnapi számában ezzel kapcsolatban szenzációs részleteket fog közölni.

A „Viitorul“ ugyancsak mai számában válasszol az „Adeverul“-nak, leszögezve, hogy az ősz folyamán feltétlenül megtartják a községi választásokat.

Bukarest, július 23. A „Viitorul“ kor-

már ő ajánlotta fel az ismert részjegycsomagot Fürstenberg azonban nem változott meg, türelme nem lankadt. Nem ijedt meg Stinnes Hugótól sem, amikor hatalma és napsugaras dicsősége tetőpontján állott és tradicionális exkluzivitását nem hagyta cserben akkor sem, amikor a fiatal Stinnes nagyon szerényen bekopogtatott hozzá. Fürstenberg az ifjabb Stinnesnek állítólag ezt a választ adta: „Egy halott Stinnes az elképzelhető legmegfelelőbb üzletárs az én számomra...“

A pünkösdi királyság fináléja

Az idők mindenben igazat adtak Fürstenbergnek. A Handelsgesellschaft nagyon jelentékeny összeget bocsátott a Stinnes koncern felszámoló bizottságának rendelkezésére, viszont a tözsdén a részjegyek árfolyama feltartóztatathatatlannal zubantak alá. Így Fürstenberg egy szép napon, a legkisebb fáradtság nélkül, alkudozás nélkül automatikusan szerezte vissza a részvényeket egy még előtte is elképzelhetetlenül alacsony kurzuson. Ez a békebeli idegzetű, békebeli mentalitású ember önbizalommal teli türelmeséggel és hidegvérrel várta ki ellenfele pünkösdi királyságának szomorú fináléját. És a fináléval egyidejűleg befejeződött az üzleti harc.

mánykommunikét közöl, mely szerint azok a hírek, hogy a tervezett emlékiratok kiadása elmarad, nem felelnek meg a valóságnak. Az emlékiratok feltétlenül megjelennek. Megjelenése előtt kiegészítik fontos aktuális adatokkal. A kiegészítés Bratianu miniszterelnök a fővárosba való visszatérése után fog megtörténni.

Bukarest, július 23. A kormány hivatalos lapja közli tegnap bejelentett interjúját Bratianu Vintilától. Az interjú lényegtelen és ismert kijelentések után a pénzügyminiszter megismétli azon régebbi kijelentését, hogy nem megy külföldi kölcsönért a külföldi államokba.

Tomescu és Munteanu rekvirál

A két híres banditának még mindig nincs nyoma

(Bucuresti Bukarest, július 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A távirati ügynökségek már napok óta egyformán lakónikus rövidséggel röpitik világra a hírt: Tomescu és Munteanuról még mindig nincsen semmi hír. Katonák és rendőrök kutatják keresztül kasul a hegyeket és völgyeket, de a két hírneves betyárnak nem akadnak nyomára. A két haramia valamilyen eldugott faluba fészkelhette be magát, ahol végül az egész banda a rablott zsákmányból. Terente óta nem volt Romániának olyan népszerű brigantija, mint ez a két agyafurt utonálló, akiknek c elekedeteiről a bukaresti vurstliban (a Targul Mosiloron) dalos könyveket árulnak már a csibészek.

A „Dimineata“ kiküldött munkatársa fantasztikusan érdekes tudósításokat küld lapjának a két bandita viselt dolgairól. A bandafőnökök egész érdekes módját találták ki annak, hogyan játszó ki az őket üldöző hatóságokat. A banda lóháton, meglepetésszerűleg rácsap egy falura, amelynek minden elmozdítható értékét hirtelen összeszedik, azután újból lóra kapnak és toronyirányt vágatnak a legközelebbi erdő felé. Amikor érzik, hogy az üldözők a nyomukban vannak, az egyik bajtársukon könnyebb sebeket ejtenek, kezét, lábát összekötözik, otthagyják az erdőben, a banda pedig tovább vágat buvó helye felé. Az összekötözött ember éktelen lármat csap, amivel magához csalogatja az üldözőket és félórás mesébe kezd nekik, hogyan rabolták ki, verték agyba-főbe és kötözték meg őt Tomescu és Munteanu. A mese végén azután homlokegyenest az ellenkező irányba utasítja a csendőröket, mint amerre a két bandita csapata vette útját. A legutóbbi műrablás „áldozata“ Stan Bardes, aki régi és jóhírű bandita, egy kissé elügyetlenkedte a dolgát, a csendőrtisztek gyanút fogtak, letartóztatták és azóta börtönben elmélkedik a régi dicsőséges napokról.

A két bandafőnök kényesen ügyel a nevére és a betyárbecsületre. Szigoruan tartják magukat a régi betyárromantikához, senkit agyon nem vernek és szegény embert nem rabolnak ki, sőt még pénzzel is ellátják. A tagovistei országúton, néhány nappal ezelőtt, egy paraszt megrakott szénásszekérrel igyeke-

zett haza falujába. Utközben a szekér egyik löcse eltörtött s a paraszt fejszéjével besietett a közeli erdőbe, hogy egy fiatal fenyőfából új löcsöt faragjon. Mire a kész löcscsel kikecmergett az utra, a lovainak hült helyét találta. Vigasztalásul azonban egy nagy árkus papírost talált a szekere ragasztva, amelynek szövege magyar fordításban így hangzik:

Rekviráló bon

A két lovat elrekviráljuk és ha már nem lesz rá szükségünk, a tulajdonosának visszajuttatjuk. Ha a lovaknak valami baja esne, vagy elvesznének, úgy kártérítéssel tartozunk a tulajdonosnak.

Tomescu

Munteanu

A szerencétlen paraszt most fűhöz-fához szalad a rekviráló bonjával és a két bandita korrekt rekviráló bonja dacára sem hisz abban, hogy a lovait visszakapja, hiszen amikor Mihalache parasztpári képviselőtől aranyóráját elvették a banditák, felírták a címét és megígérték neki, hogy visszaküldik az órát, csak meg akarják mutatni Tomescu szeretőjének. Azóta mind mutogatják, Mihalache pedig mai napig is siratja aranyóráját.

Bukarest, július 23. Margineanu község határában az üldöző csendőrök Tomescu és Munteanu banditák nyomába jutottak. A banditák és a csendőrök között erős harc fejlődött ki, végül is Munteanu és Tomescu eltűntek az erdőben.

SZINKÖR MOZGÓ

Pénteken, 24-én a japán színművészet csillaga Sessue Hayakawa játszik:

A ki áll (J'ai tué)

modern ereleti japán életkép.

Ezt megelőzi:

Mihály herceg Sinaiában

egy nap a királyi család életéből.

Katonazene Előadá ok kezd te Katonazene 5, 7 és 9 órákor

Uj
telefon
00

a Majális-utcában várakozó repülővázra helyezték és a többszáz katona, valamint a több ezer főnyi résztvevő kíséretében elindult a gyászmenet a vasut felé. Az útvonalon, ahol a menet elhaladt, a közönség állandóan szaporodott úgy, hogy a vasúthoz érve a kivezényelt katonaság alig bírta a rendet biztosítani. Az állomásnál Jonescu főhadnagy koporsóját leemelték a repülővázról és az elsőosztályú várótermen keresztül a Perronnon, a holttest elszállítására várakozó vagon előtt a földre helyezték, ahol a főhadnagy tisztársai könnyező szemekkel, megrögzött beszédben bucsúztak el elhunyt bajtársuktól. A beszédek elhangzása után a koporsót a vagonba helyezték, amely el fogja szállítani a regátba, ahol Jonescu főhadnagy a hazai földben ősei mellett fogja aludni örök álmát.

Románia felé irányítják a bolgár kereskedelmi forgalmat. Bukarestből jelentik: Szófiai jelentés szerint a bolgár kormányt komolyan foglalkoztatja az a terv, hogy vasúti szállításait ezután ne Jugoszlávia, hanem Románián keresztül bonyolítsa le. A Jugoszláviával fennálló konfliktus miatt a bolgár szállítmányok állandó veszélynek vannak kitéve. A „Preperes“ című lap szerint két fontos és Bulgáriára nézve igen előnyös vasúti vonalon, a Vidin—Turnuseverin—Temesvár és a Ruscuk—Giurgiu-vonalakon lehetne a forgalmat lebonyolítani. A lap szerint erre vonatkozólag már közelebből megindulnak a tárgyalások a két kormány között.

Damboviceanút külföldre szöktették. Bukarestből jelentik: Lapjelentések szerint ma délelőtt az a hír terjedt el a fővárosban, hogy a pénzügyminisztérium magasrangú tisztviselői, akik érdekelve voltak a Damboviceanu-ügyben, elősegítették a sikkasztó igazgató megszökését az országból. Damboviceanu e hírek szerint már el is hagyta az országot.

Szaharincsempészés is foglalkoznak az utcai fagyaltárúsítók? A piaci rendőrség az utóbbi időben nap-nap után tart közti tisztasági razzikiákat az élelmiszerüzletekben, valamint a piaci élelmiszerkereskedők helyiségeiben. A razzia a mai napon az utcai fagyaltárúsítókra is kiterjedt és nem remélt eredményel végződött. A rendőrség emberei három utcai fagyalt- és cukorkaárusnál megállapították, hogy árúik kéréséhez cukor helyett a jóval olcsóbb szaharint használják fel. A szaharint tudvalevően ki van vonva a forgalomból és csupán gyógyszerárakban mint orvosságot szolgáltatják ki orvosi receptre, így tehát a fagyalt- és cukorkaárusok csak csempészett szaharint használhatnak. Az utóbbi időben a hatóságoknak tudomására jutott, hogy a határokon nagymennyiségű szaharint csempészték be az országba, amit azután ipari célokra használnak fel. A kolozsvári rendőrség mai felfedezése, rendőri vélemény szerint, valószínűleg megadja a nyomot a szaharincsempészek kézrekerítésére.

Egy budapesti rendőr agyonlőtte magát és feleségét. Budapestről jelentik: Lengyel István közrendőr örültségi rohamában agyonlőtte feleségét, azután önmaga ellen fordította a fegyvert és halántékába lött. Mindketten meghaltak. Lengyelt, felesége kérésére, néhány hónappal ezelőtt bocsátották ki a Lipótmezőről.

Rendőri hírek. Borbát Anton Regele Ferdinánd 63. szám alatti lakos lopásért tett feljelentést Ladányi Mihály ellen, aki tőle 1600 lej készpénzt ellopott. — Kiss János Unió-utca 20. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy távollétében ismeretlen tettesek lakásáról 3500 lej értékű ruhaneműt loptak el. — Pop Alexandru Cal. Victoriei 39. szám alatti lakos ismeretlen zsebtolvaj ellen tett feljelentést, aki 1700 lejt tartalmazó pénztárcáját elemelte. — Pap Mária feljelentést tett Ötvös Sándor munkanélküli csavargó ellen, aki lakásáról 6000 lej értékű ruhaneműt lopott el. — Berényi Dezső bejelentette a rendőrségen, hogy 6500 lej készpénzt és fontos iratokat tartalmazó irattáskáját elvesztette. A rendőrség minden egyes esetben bevezette a nyomozást.

Óriási vihar Franciaországban. Párisból jelentik: Toulon környékén tegnap óriási vihar dühöngött, amelynek következtében a gabona teljesen elpusztult. Több házba beütött a villám. A viharok áldozatai is vannak. Párisban az orkán ádeje alatt világítási zavarok mutatkoztak.

Kicsérlik az összes bankjegyeket.

Bukarestből jelentik: Az állam és a Banca Nationala között létrejött egyezmény értelmében a bank köteles 5 éven belül valamennyi forgalomban levő bankjegyet kicsérlni. Az elveszett vagy elronyolódott bankjegyekből folyó haszon az államilleti. Miután a bankjegyeknek külföldön való előállítására nagyon költséges, a Banca Nationala igazgatósága elhatározta, hogy saját bankjegynyomdát fog felállítani. Ennek az előmunkálatait már megkezdték, sőt az új 500 lejesekeknek csak egy részét készítették Franciaországban, másik részét már a Nemzeti Bank nyomdájában. Az 500 lejesekek becserelése már ősszel megkezdődik. A többi új bankjegy nyomását és a régiéket kicsérelését 2 éven belül tervezik.

Pasics átutazott Budapesten Budapestről jelentik: Pasics jugoszláv miniszterelnök, Karlsbadba menet, ma reggel külön hajóval átutazott Budapesten. A miniszterelnök kiszállás nélkül folytatja útját Bécs felé.

Elárverezték Lédererék butorait. Budapestről jelentik: Lédererék butorait ma elárverezték. Az árverésből nyolcvanmillió korona gyűlt be, amelyből hatvanmilliót Kodellakék, húszmilliót Lédererék kapnak.

Fedezetlen csekkel csaptak be egy anglikán lelkészt. Budapestről jelentik: A methodista egyház szuperintendense, Thomaska, feljelentést tett Róna Sándor bankár ellen, aki egy 12.000 font sterling értékű csekket adott át neki, melyen kibocsátóként Good and Smith londoni cég szerepelt. Mikor Thomaska be akarta váltani a csekket, kiderült, hogy nincs rá fedezet. Rónát letartóztatták.

Mindenkinek figyelmébe! Nyári melegben, kellemesen hűsít és bacilusok ellen véd a jó kölniviz használata. Egy üveg „Bijou“-kivonat, egy liter szesz és két deci víz vegyítéséből kitűnő *Quelques, Fleur, orgona, ibolya stb. illatu kölnit készíthetünk házilag. Egy „Bijou“-ára 55 lej és kapható kizárólag a Rózsa Royal drogériában. (Főtér 26.)*

Kommunista tüntetgyűlés Prágában. Prágából jelentik: A kommunista-párt tegnap tüntető nagygyűlést tartott, amelyet a rendőrök gummibotokkal vertek szét. Több letartóztatás történt.

Eljegyzés. Markovits Alice „Aviva“ Seini (Szinérválja) és Weinberger Sándor Viile Satu-Mare (Szatmárhegy) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Az aradi árumintavásár kedvezményes utazásra jogosító igazolványainak árusítói. Amint arról beszámoltunk, a közlekedésügyi miniszter az aradi országos árumintavásár butor- és gazdasági kiállítás iránt mutatkozó óriási érdeklődésre való tekintettel, 75 százalékos vasúti kedvezményes utazásra jogosító igazolványok használatát már július 20-tól engedélyezte augusztus 15-ig bezárólag. Az igazolványok a Kereskedelmi és Iparkamáránál, a Sfatulnál, az Ipartestületnél és a Gazdasági Egyesületnél kaphatók.

Titokzatos ékszerlopás Kolozsváron. Ma délelőtt feljelentést tett a kolozsvári rendőrségen Deniflae László nyugalmazott CFR főfelügyelő ismeretlen tettesek ellen, akik behatoltak a Sütz János-utca 11. szám alatti lakásába és onnan nagymennyiségű aranyeműt loptak el. Deniflaék a lopást ma délelőtt fedezték fel és így csak megközelítően lehet megállapítani a lopás idejét. Az eltűnt aranyeműek értéke hozzávetőlegesen számítás szerint is megközelíti a százezer lejt. A rendőrség az ügyben erélyes nyomozást indított, de a nyomozás részleteit az ügy érdekében a legnagyobb titoktartással kezelik.

Véres botrány egy nagyváradai kávéházban. Nagyvárad tudósítónk jelenti: Tegnap éjszaka véres botrány játszódott le a Kispiacl-téri Dacia kávéházban. Röviddel éjfél előtt egy kisebb társasággal betért a helyiségbe Anca Todor rendőrtisztviselő. Fizetésekor az egyik pincér emlékeztette a rendőrtisztet, hogy tíz cigareta árával tartozik. Ancát a figyelmeztetésre olyan méreg fogta el, hogy felragadott egy széket és azzal a pincért agyba főbe verte, annyira, hogy szegény embert a mentőknek kellett elszállítani a kózkórházba. A nagyváradai pincérek ma testüleg megjelentek Bunescu rendőrigazgató előtt, aki a távollévő prefektust helyettesíti és bejelentették, hogy amennyiben nem kapnak elégtételt az inzultusért, abbahagyják a munkát, mert nem hajlandók testi épségüket kockára tenni.

Befejeződött Beniczky ellen a vizsgálát. Budapestről jelentik: Lapjelentések szerint Beniczky ellen ma befejezték a vizsgálatot. Az ügyészség szeptemberre készül el a vádirattal.

Robozék rüdbajosok. Budapestről jelentik: A Roboz-fivérek ma, védőjük útján, ismételtén szabadlábrahelyezésüket kérték. Kérésüket azzal indokolják, hogy mindkettőjüknek súlyos tudóbajuk van. Az ítéletábla a jövő héten határoz a kérvény fölött.

Zaharia D'Arin hangversenye. Szombaton, e hó 25-én este kilenc órakor a kolozsvári vármegyei prefektura dísztermében Zaharia D'Arin a hirneves basszista, Weinberger Leó hegedűművész és Weisz Iltus zongoraművész közreműködésével hangversenyt rendez. A műsorban a kiváló basszista, aki most jött haza nyugateurópai turnéjáról, legjobb énekszámait fogja szerepeltetni. Többek között a Varázsfülvől, Faustból és Dima „Stefan Voda“ című balladáját fogja előadni, Rachmaninow Sorsdát, Beethoven szimfóniájából és Musorgski bolhadalát. Jegyek a Friedmann féle könyvkereskedésben kaphatók.

A Béga- és a Ferencz-csatorna semlegesítését követelik. Budapestről jelentik: Magyarország azzal a kéréssel fordult a népszövetséghez, semlegesítsék a Béga- és a Ferencz-csatornát, hogy ezáltal a magyar hajók is közlekedhessenek rajtuk. A népszövetség legközelebb foglalkozik a beadvánnyal.

Félmillió lejt lopott ki négy nagyváradai postagyakornok az amerikai pénzeslevelekből. Nagyvárad tudósítónk jelenti: A nagyváradai rendőrség már hónapok óta nyomoz a külföldi pénzeslevelek tolvajai után. Néhány nappal ezelőtt nyomós gyanúok alapján őrizetbe vették Nicolai Constantin postagyakornokot, akinek beismert vallomása következtében tegnap éjszaka hurokra került a jól megszervezett társaság minden tagja. Letartóztatták Szántó Demeter 18, Stern László 24 és Zsuga György 19 éves hivatalnokokat, akik rövid tagadás után beismerték, hogy a pénzeslevelekből 1610 dollárt, 100 shillinget és néhány száz csekkoronát loptak el. Ma reggel át-kísérték őket az ügyészségi fogházba.

A személyazonossági igazolványok kiváltása. A bejelentőhivatal a következőket közli: Felhívjuk a közönség figyelmét, hogy személyazonossági igazolványt olyan kolozsvári lakosok, akik itt születtek, vagy öt évnél régebb idő óta be vannak jelentve, a bejelentőhivatalnál az ott őrzött bejelentési törzslap alapján kapnak. A többi lakosoknak a bejelentőhivatali törvény értelmében előírt iratoknak: illetőségi bizonyítvány és katonai igazolvány ellenében állítja ki a személyazonossági igazolványt a bejelentőhivatal.

Nem szakadt meg a diplomáciai viszony Csehszlovákia és a Vatikán között. Prágából jelentik: A cseh néppárt ma Sramek miniszter elnöklésével ülést tartott, amelyen Csehszlovákiának a Vatikánnal támadt viszályával foglalkozott. A párt kimondta, hogy a nuncius elutazása nem sérti a cseh nemzetet és nem jelenti a diplomáciai viszony megszakítását. A párt utasítja képviselőjét, hogy a katolikusok jogaiért erősen küzdjön a parlamentben.

Nem helyezik szabadlábra Petrescu I.elt. Bukarestből jelentik: Petrescu Ite ügyvéd-újságíró, akit tudvalevőleg a hadsereg ellen írott cikkéért a hadbíróóság elítélt, szabadlábrahelyezése érdekében egy újságírókból és az ilfovi ügyvédi kamara tagjaiból álló küldöttség kereste fel ma délelőtt Mardarescu hadügyminisztert. A küldöttség előadta kívánságát és memorandumot is nyújtott át a miniszternek. Mardarescu válaszában kijelentette, hogy az ő részéről készsággal hczájáru Petrescu szabadlábrahelyezéséhez, azonban ehhez Holban tábornok a második hadtest vezérkari főnöke beleegyezése kell elsősorban. A küldöttség erre elment Holban tábornokhoz, aki azonban negatív választ adott. Kijelentette, hogy ő nem avatkozhatik bele a hadbíróóság ügyeibe. Intézkedése, hogy Petrescut szabadlábrahelyezzék, egyet jelentene azzal, hogy megsemmisíti a hadbíróóság ítéletét. Az ügyben egyedül a legfőbb hadbíróóság illetékes és be kell várni az ő ítéletét.

Minden magyar-német francia-angol orvosi könyv kapható Lepage-nál Kvár.
Kérjen jegyzéket, Exlibris me fici prospektust. Posta azonnal szálit a Lepage cég

és házsegí zsidó
dr. Marton Ernő
lel negyedévre
sz évre nő lei.
sét csak a forrás
g.
r
kon és vannak
eg mindörökké.
ndolni. Van egy
évbeosztásban,
év óta az iszo-
je a zsidó nép
Ab. És sokszor
Ab hónap 9-én
Babilonia ha-
ben a zsidók
rát. Ab hó 9 én
szor is porba
rómaiak csan-
Ab hónap 9-én
rályunk szabad-
szágból való ki-
k, zsidó heka-
Németországban,
fajtogató nap-
egyik szomorú
Ab 3. A rendes
év. Chmielnicky
zámban három-
szivatar vonult
örög hitvallású
Lengyelország
vallásuak ret-
kus lengyele-
végigpusztító-
na — zsidó la-
olvasni azokat
ek erről a ször-
nak hirt. Egy
ázezer zsidót
kozákjai. Ab
árosat vették
Corien szem-
ebben az egy
meg. És a
minden ellent-
at a kozákok
mszára év. Ki
ra. A év fel-
ok helyén új
életek nőttek
y és életerős
abonás végzet
amelyek fölött
év előtt szinte
itzky vérfür-
en, hogy most
likusok, hanem
ben egymással.
n föld megint
egyszer csak
retlen év alatt a
ában. Vannak
gzet ül. g. j.
tasztrófa két
erencsétlenség
közönségének
olyamán ment
mették a tra-
obszervatort,
ben helyeztek
agy holttestét
szállítják a re-
an fogják el-
agynak a baj-
után folyamán
pülőzred. Jo-
örögtemplom-
volt felravata-
elháromórákor
ertartás véget-
telt koporsóját

KOZGAZDASAG

Nem módosítják a munkaszüneti törvényt

(Bukaresti Bukarest, július 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kenyérgyárak és kenyérsütők egy küldöttsége ma felkereste az iparügyi minisztert, akit arra kért, hogy interveniáljon a munkaügyi minisztériumnál abban az irányban, hogy a kenyérsütők részére allítsák vissza a régi munka-, illetve szünetnapokat. A miniszter kijelentette, hogy tanulmányozni fogja a kérést és ha indokoltnak találja, megteszi a szükséges intervenciót.

Itt említtük meg, hogy a munkaügyi minisztérium hivatalos kommunikéban cáfolja azokat a híreket, hogy a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényben változások fognak beállni. A záróra kérdés rendezése a munkaügyi inspektorátusokra van bízva és így a döntés az ő hatáskörükbe tartozik a munkaszüneti törvény hetedik szakasza alapján.

Uj rend az állami nyereség-sorsjegyek és értékcimletek beváltásánál

(București-Bukarest, július 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A pénzügyminiszter ma rendeletet küldött az összes pénzügyi igazgatóságokhoz, melyben a kisorsolt állampapírok kifizetését, valamint az állami értékcimletek szelvényeinek beváltását újból szabályozza. Ennek a rendeletnek az a célja, hogy a multban előfordult visszaéléseket megelőlje. A rendelet szövegét alább adjuk:

Sorsjegynyeresemények kifizetése

Hogy ha a cimletek az 1889-1913. évek között kibocsátott sorsjegyekhez tartoznak a tulajdonos köteles az elszámolást (borderó) a lepecsételt bizottságnak benyújtani, személyazonosságát hivatalos okmányokkal igazolni és a befizetett adók nyugtáit ugyanakkor bemutatni. Miután az összes sorsjegyek, amelyek az 1889-1913. évek közti államadóságokhoz tartoznak, le lettek pecsételve, mely alkalommal minden tulajdonos egy új borderót kapott a lepecsételt bizottságtól: a sorshúzáson kijövő számok kifizetése csakis ezen új borderók bemutatása alapján történhetnek.

Cimletek kifizetése

Azoknak az ötszázalékos cimleteknek a kifizetése, amelyek 1916. évben, 1919. évben és 1920. évben lettek kibocsátva, a következőképpen történik: a tulajdonosoknak fel kell mutatni a törvényes bélyegilletékekkel ellátott szelvényeket, amennyiben a cimletek banktól, vagy váltóügynöktől lettek véve. Ha azonban a szelvények örökösödés, vagy adományozás útján jutottak birtokába, azon okiratot, amivel ezt igazolni tudja. A fenti előírt mód a befizetéseknel is érvényben tartandó.

Szelvények kifizetése

Ha az esedékessé váló szelvények 1889-1913 közti kibocsátott kölesükhöz tartoznak, a tulajdonos a már említett módon köteles az igazolást elvégezni, viszont azon szelvények, amelyek az 1916-1919-1920. és 1922. évi ötszázalékos kibocsátásokhoz tartoznak és amortizációsak, köteles a tulajdonos ha banktól vagy váltóügynöktől vásárolta a cimleteket, felmutatni az elszámolást, (borderó) azonfelül igazolni a személyazonosságát. Ami pedig a folytonossági járadékot illeti, tekintetbevéve azt a tényt, hogy azok csak az állami intézmények által lettek kibocsátva, beváltásuk csupán ezen intézmények meghatalmazottai által történhetik, akik a tulajdonosok meghatalmazását is kötelesek felmutatni.

Az aradi tőzsde új vezetősége. Aradról jelentik: Ismeretes, hogy az aradi tőzsde márciusban tartott közgyűlésén megválasztotta az új tőzsdetanácsot. Ez az új tanács ma délelőtt tartotta alakuló közgyűlését, melynek egyetlen tárgya a vezetőség megválasztása volt. A közgyűlés a tagok nagy érdeklődése mellett folyt le és egyhangú választással a következőképpen választották meg a vezetőséget: Elnökök: Adám György bankigazgató és Goldschmiedt

Sándor bankár. Alelnökök: Adler Andor, Purgly László, Vulcu J. Maxim. Igazgatósági tagok: Buza Kornél, Fehér Gábor, Jellinek József, Leopold Zsigmond, dr. Marcus Mihály és Papp Illés. A felügyelőbizottság tagjai: Antonescu Virgil, Constantin Mihaly, Reinhardt Gyula. Pénztáros: Deutsch Andor. A tőzsde új vezetősége a jövő héten fog összeülni a tőzsde-bíróssággal kapcsolatos több aktuális kérdés tárgyalása végett.

A bab kiviteléi illetékének leszállítását kéri. Galacból jelentik: A bab árának közel 50 százalékos esése miatt, a romániai kikötőkben óriási mennyiségű áru van felhalmozva. Mivel a kereskedők nem bírják fizetni az óriási kiviteléi illetéket, elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek a kereskedelemügyi miniszterhez az illetékek leszállítása érdekében. Ez annyival is inkább kívánatos, mert azon esetben, ha a kereskedelemügyi miniszter eleget tenne a terménykereskedők indokolt kérésének, kilátás volna a felhalmozott babbészletek kivitelére.

Ruszinszkóban adósztrájkot rendeztek a kereskedők. Ungvárról jelentik: A ruszinszkói kereskedők a súlyos adók miatt több ízben tiltakoztak a kormánynál. Ezek a tiltakozások azonban eredménytelenek maradtak és ezért a kereskedők elhatározták, hogy Ungváron tüntető felvonulást rendeznek. A rendőrség azonban a tüntetőket szétszórta, mire a kereskedők bezárták üzleteiket. A helyzetet igen pesszimistikusan itélik meg, mert az elkeseredés a súlyos adók miatt egyre növekszik.

Nagy gyümölcsstermés Magyarországon. Budapestről jelentik: Magyarországon gyümölcsben rekordtermés mutatkozik. A kivitel erősen fellendült. Kecskemétről naponta 40 vagon gyümölcs megy el. Csehszlovákiába eddig 1260 mázsa barackot exportáltak.

Kommerzializálják a nagysármási földgáztársaságot. Bukarestből jelentik: A legfőbb energiabizottság az iparügyi minisztérium javaslatára elhatározta a kis- és nagysármási földgáztársaságok kommerzializálását. A kommerzializálás keresztülvitelére, illetve előkészítésére Ilie Radu és Jon Tomescu mérnököket küldte ki a bizottság.

* „Nussbaum Testvérek marosvásárhelyi cég az aradi mintavásáron játékaru-kiállítást rendez, ugyanott átveszi az őszi idényre szóló megrendeléseket is.“

Több közgazdasági törvényjavaslat kerül az őszi parlament elé. Bukarestből jelentik: A parlament őszi ülészakán elsősorban egy ceonó gazdasági törvényjavaslatot fognak tétő alá hozni. Így a parlament elé kerülnek: a kikötők, a szabadszónák felállításáról, a gabona standardizálásáról szóló javaslatok. Bratianu Vintila pénzügyi miniszter be fogja terjeszteni a bélyegilletékek módosításáról szóló projektet, az italmé ési és az új egyenes adók megállapítására vonatkozó törvénytervezetet.

Nagy sztrájk a belga fémiparban. Lü tichből jelentik: Belgiumban újabb huszezer fémipari munkás sztrájkol a lüttichi kerületben. 131 gyár közül 111-ben szünetel a munka. Ez

a sztrájk tulajdonképpen a monsi, charleroy-i ipari kerületek sztrájkoló munkásai iránti szimpátiasztrájk és oka az, hogy a munkabéreket két és fél százalékkal a gyárak leszállították. Bruxellesben is negyvenhárom gyár sztrájkol és a sztrájkoló fémipari munkások száma egész Belgiumban ma hatvanezer.

Villanyfogyasztók nagygyűlése a kamaránál. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara, az UGIR kerületi igazgatósága (Nagyiparosok és Munkaadók Szövetsége), a Kereskedő Tanács, az Ipartársulat, a Mérnökök Szövetsége és több más gazdasági szerv közreműködésével július 26-án (vasárnap) délelőtt 11 órakor az Iparkamara dísztermében gyűlést tart a villamosművek által kirótt 66 százalékos felár ellen. Előadók Negrutiu F. János kamarai elnök és dr. Farkas Mózes lesznek.

TŐZSDE

Július 23-án

A lej: Zürichben 250-00, Párisban 10-25, Budapest 341, Bécsben 342.

Kolozsvár. A devizapiacra ma is főleg a kínálat dominált. Az árfolyamok a következők:

Bécs 29-20 - 29-45, Prága 5 97 - 8-00, Budapest 345-347, Páris 9-60 - 9-65, Zürich 39 20 - 39 20, Newyork 197-00 - 198-00, London 981-983, Milánó 7-40 - 7-40.

Zürich. Zárlat: Berlin 122-60, Amsterdam 206-90, Newyork 515 00, London 2503 00, Páris 2415-00, Milánó 1875-00, Prága 1520-00, Budapest 72-55, Belgrád 9-05, Bukarest 255-00 - 250-00, Varsó 98 60, Bécs 72-60,

Bukarest. Devizák: Páris 9-65, Berlin - - - , London 9-97, Newyork 205 00, Milánó 7-57, Zürich 39-75, Bécs 29-00, Prága 6-05, Budapest - - -

Bukarest. Valuták: Napoleon 770, német márka 48 50, leva 1-45, török lira 111, font sterling 1005, francia frank 10-20, svájci frank 41-00, olasz lira 7-80, drachma 3-40, dinár 3-60, dollár 204-00, lengyel forint 40-00, osztrák shilling 29-50, magyar korona 29-00, cseh korona 6-20, belga frank - - - , holland forint - - - .

SPORT

A kolozsvár-kerületi bajnoki uszóversenyek. A versenyre vonatkozóan tegnapi híradásunk kiegészítésül a kolozsvári uszószerkesztővel közlünk, hogy a programba gyermekversenyt is beiktattak fiú- és leánygyermek részére 50 m. távon, hasonlóképpen a műugrást is felvették a verseny programjainak közé. A közönség kényelmének biztosítása céljából a verseny rendezősége elhatározta, hogy számozott ülőhelyeket bocsát ki, amelyek a medence két oldalán lesznek felállítva, - azonkívül a nagy meleg elleni hűsítőül engedélyezi a Szamosmederben és a kismedencében a fürdést a versenyek tartalma alatt is. Miután a versenyre Marosvásárhely és Nagyenyed összes uszói bevezettek, a miting sikere biztosítottnak látszik. Nevezések Nagy Ádám szk. elnök címére küldendők. Cluj, Piata Unirii, Concordia-bankház.

A zsidó sportvilág eseményei. Pozsony. Wacker (Bécs) - Makkabi 1:0 (0:0). Az elsőosztályú bécsi professzionista csapat nehéz küzdelem után tudott Hafinak a második félidő 38-ik percében lött góljával győzelmeskedni a lelkesen játszó, kiváló pozsonyiak fölött. Galac. Mababii - Unirea (Braila) 3:1 (2:1). A revansmérkőzést a galaciak jó csatárjátékuk révén könnyen nyerték meg. A gólokat

Ha művészi kivitelű fa-, vas- vagy réz-

butort, zongorát

akar venni, n. Marosvásárhelyre és tekintse sajnálja az utat

SZÉKELY PÉTER

ENDRELYNÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermelt, szaktalonsok iurniruzhikéglefektelt legolcsobbán itt szerezhetik be

Gondolja meg ön

vajjon a „valódi Franck a kávédarálóval“ tudna-e mindenütt oly könnyen tért hódítani, ha minőségét a háziasszonyok már rég fel nem ismerték volna?

Nagyon olcsó szárász vegyi ruhatisztítás CZINK, Cluj

Lucaci (2) és Abrahams kép-tung"-ban olvas győzöt a 100 London repreze Haggibornak a letében képvisel

Professzió

pestről táviratoz ság tegnap este szantartó viták bajnoki szezon megkezdni. A időt akar adni a sport elválasztási ciális bizottságnálásának végleg e radikálisnak eddig folytatott amely teljesen le amely csaknem s nak. Végre most, darcai és a turáz eszmélt fel az M már régen beláto litika volt helye tését mindnél a magyar válogato statisztikája, amel tesz tanuságot. It Lajos, szövetségi válogatott csapat málták Máriasyt, szellemének demon

MO

Aki ölt. (Ja péntek-n egy n be. A kép a film főszerepet Sessue híru japán ezinész A kitünően tel pit cseli a közösség először Nagyrozán a Fundatiune Pri készített bájos kép vesen mutat be eg életéből.

NY

E rovatban közölte nemü fel

Lőrincz Jenő ut Jogosultsága üzleték nek következtében

הויזפרויא
נעועלבער נור
פעע
אסליך כשר אונד
ואליטעט
א מיט דען ווארטען
קקיקאפעע
יקאט איוט אונד
יינע גרויבענט

Csakis ezen dobozok valódi béke-BECK-

CIT
300 és 360-as, verdeli
LÉB FA
Cluj. -

si, charleroy-i
si iránti szim-
munkabérek
leszállították.
gyár sztrájkol
ók száma egész

gyűlése a ka-
lmi és iparka-
ga (Nagyiparosok
reskedő Tanács,
etsége és több
el július 26-án
parkamara dísz-
vek által kirótt
Negrutiu F.
Mózes lesznek.

on 10-25, Buda-

ma is főleg a
következők:

—8-00, Budapest
Zürich 39 20—
London 981—

60, Amszterdam
2503 00, Páris
1520 00, Buda-
karest 255 00—

9 65, Berlin
205 00, Milánó
0, Prága 6-05,

on 770, német
lira 111, font
0, svájci frank
a 3-40, dinár
40-00, osztrák
00, cseh korona
rint —.

noki uszóver
tegnapi hiradá-
szakosztály közli
kversenyt is be-
zére 50 m. távon,
ették a verseny
kényelmének biz-
sége elhatározta,
ki, amelyek a
tva, — azonkívül
élezi a Szamos-
fürdést a verse-
versenyre Maros-
zói beneveztek, a
Nevezések Nagy
dök. Cluj, Piata

ényei. Pozsony.
). Az elsőosztályu
küzdélem után
38. ik percében
essen játszók, kiváló
— Unirea (Braila)
galaciak jó csatár-
meg. A gólokat

goral
yre és tekintet
ETI

arálóval
hódítani,
ár rég fel

Lucaci (2) és Kajdan, az Unirea centre rugták.
Abrahams képviselőjelölt! A „Wiener Morgenzeitung“-ban olvassuk, hogy a tavalyi párisi olimpiad-
győzöt a 100 m. síkfutásban, Abrahamst, aki
London reprezentáns zsidó sportegyesületének, a
Haggibornak atlétikai trénerre, London egyik kerü-
letében képviselőnek jelölték.

Professzionizmus Magyarországon. Buda-
pestről táviratozzák: A Magyar Labdarugó Szövet-
ség tegnap este tartott tanácsülésén heves és hosz-
szantartó viták után elhatározta, hogy a jövő évi
bajnoki szezon csak szeptember hó közepén fogják
megkezdeni. A terminus kitolása által az MLSz
időt akar adni az amatőr és professzionista futball-
sport elválasztásának előkészítésére kiküldött spe-
ciális bizottságnak, hogy a magyar futballsport sza-
nálásának végleges tervezetét kidolgozza. Az MLSz
e radikálisnak látszó intézkedése szakítást jelent
eddig folytatott kétszínű és ingadozó politikájával,
amely teljesen lezüllesztette a labdarugás színvonalát és
amely csaknem sirásója lett a magyar futballsport-
nak. Végre most, a válogatott csapat sorozatos ku-
darcai és a turázó magyar csapatok vereségei után,
eszmélt fel az MLSz arra, amit osztrák szomszédja
már régen belátott és megoldott. Hogy melyik po-
litika volt helyesebb és célszerűbb, annak eldön-
tését mindennél világosabban elvégzik az osztrák és
magyar válogatott csapat legutóbbi mérkőzéseinek
statisztikája, amely az osztrákok hatalmas fölényéről
tesz tanúságot. Itt említjük meg, hogy dr. Máriássy
Lajos, szövetségi kapitány lemondott tisztségéről. A
válogatott csapat utóbbi balsikerei érthetően depri-
málták Máriássyt, aki lemondását a játékosok sport-
szellemének demoralizációjával indokolja meg.

Mozgók műsora.

Aki ölt. (J'ai tue.) A Szinkör mozgóban ma
péntek-ig egy nyolcfelvonásos drámát mutatnak
be. A kép a film és világítási technika csodája. A
főszerepet Sessue Hayacava a legnagyobb és világ-
hírű japán színész játssza, a C-ata volt főszereplője.
A kitűnően fel pite t cselekmény mindvégig lebilin-
csali a közönség figyelmét. A darab most kerül
először Nagyromániában bemutatásra. Ezt megelőzi
a Fundatiune Principele Carol által Sinaiban
készített bájos kép „Mihail herceg“, amely ked-
vesen mutat be egy lapot a trónörökös és családja
életéből.

NYILTTER

E rovatban közölte a szerkesztőség semmi-
nemű felelősséget nem vállal

Lőrincz Jenő utazóm cégem kötelekéből kilépett.
Jogosultsága üzletek kérésére, pénz felvételére en-
nek következtében mai nappal megszűnik.

Biró Andor, textil-engros
Cluj

געעהרטע יידישע הויזפרויא!
ביטע, פערלאנגען זיא ביים געוועלבער נור

בעקק קאמפפע

דען נור דיעזער איז פערלאסליך כשר און
פאן פארענליכע קוואליטעט
יעדע אנדערע ציגארע ווייזען זיא מיט דען ווארטען
צוריק — איך קויפע נור בעקק קאמפפע
ווייל דיעזער יידישעם פארבריקאט איז און
איך אינטערעסירטע מייע גלויביגעס!
ברודער!

Csakis ezen
dobozok
valódi béke-
BECK-
jelzéssel ellátott
tartalmazzák a
béli jó miőségü
KÁVÉT

CITROM

300 és 360-as, verdelli új vágásu, tartós áru, kapható
LÉB Fivéreknel,
Cluj. — Telefon 471.

Bőr bőrdöv, táskák és kalapkofferekben és

Nagyobb, olcsóbb
transport érkezett a gyárból

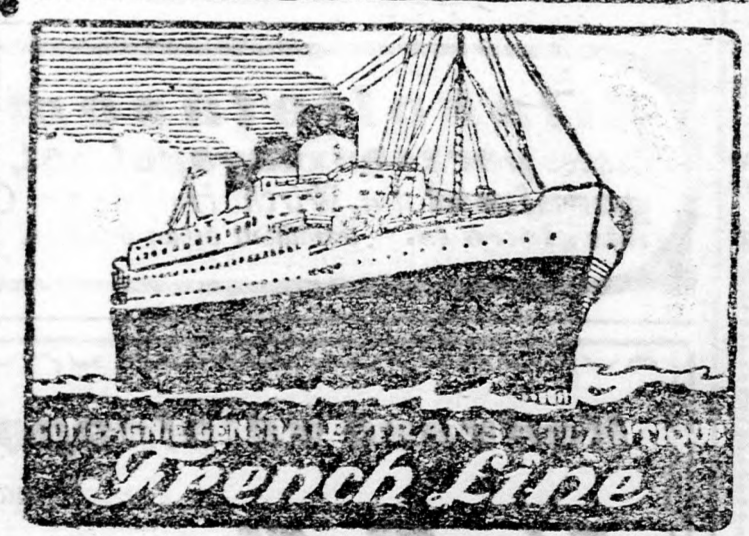
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 2.

bőrdíszműkülönlegességek

Bucuresti
LUTHER söresarnok
megnyilt Piata Mihail Viteazul 18.
(Széchenyi-tér)
A Tornavivódával szemben

Schnabel Herman
כשר ארט. חסערנאק און שאלאמייגארא
Cluj, Piata M. Viteazul 26.
Ajánlja elsőrendű szilámi gyártmányai legolcsóbb
napi árakon.
Postai megrendeléseket
pontosan eszközök, viszonteladónak nagy árked-
vezmény, Árjegyzék és חבשר קיבאנארא מואנעקיינע

Tennisz nadrág,
lüster sacco, vászon ruhák
Neumann M.
czég
Cluj, Piata Unipil No 14.

Minden ellenkező hiradással szemben
értesitem a n. é. közönséget, hogy 1884.
év óta fennálló

tűzifa-üzletünket

továbbra is Stotter Jakob öröksei cég
alatt, mint egyedüli tulajdonos folytatom
és a n. é. közönség eddigi és ezutáni sz.
támogatását fokozott gondos kiszolgálás-
sal óhajtom kiérdemelni.

Teljes tisztelettel

Stotter Aladár
iroda: Str. Memorandului 12.
Telefon 800-762.

Tegyen próbarendelést. Vágott vagy ölfá
minden mennyiségben és minőségben.

Gabella-jegyek tekerőseben, Révész E. nő
nyomdaüzemében Targu-Mures, megrendelhetők.

A zsidó irodalom köréből

- Szabó Imre: Zsidó komédiások .. 60
- Ben Ami: Uj Palesztina 100
- Mendele Moicher Szfurim: Santa Fiske 80
- Kis Arnold: Echod 25
- Patai: Héber költők (Kis kiadás) .. 30
- Patai: Héber költők anthológiája .. 650
- Nordau: Dr. Kohn 45
- Szabolcsi Lajos: Csillag fia 110
- Herzl: Zsidó állam 35
- Sokolov: Uj zsidó 15
- Lichtheim: A zsidó Palesztina 15
- Ujvári Péter: Tulsó parton 70
- Neményi: Isten keze 75
- Biró: A zsidók útja 50
- Agnon: A meggörbedt kiegyenesedik 35
- Frigyes: A zsidók természetrajza .. 45

Kaphatók az

Uj Kelet könyvostályában.

Hölgyeim! Filc kalapudonságok óriási
választékban 350 tei minden
formában. Régi filckalapot 48 óra
alatt formál és alakít az

"IDEAL"

kalapszalón, Cluj, Reg. Ferdinand 8. (Gólya-
áruházal szemben).

Luxusutazás — Gyorsutvonatok a francia
kikötőkbe:

- New York — Canada**
- Guba — Mexiko**
- Venezuela - Haiti - Antillák**
- Marocco - Algir - Tunisz**
- és más kikötőkbe.

Információkkal és jegyekkel szolgál:
"SARNIA" S. A. Bucurest.
Pasagiul Comédia
Táviratcím: Transatbuc.
Rador 259

Természetes ásványviz. **Celestin**

VICHY Grand-Grille Hopital

Óvakodjunk az utánzatoktól. Vichy-Etat só lúgavas, emészthető viz házi elkészítése.
Vichy-Etat pastillák evés után elősegítik az emésztést.

A francia állam forrása:
bevált: csu-nál, hólyagfántalmak-
nál, cukorbet géguól, iz ületi
fejdalmaknál.

kitűnően használt
májbántalmaknál.

gyomorfájdalmaknál.

Manométerek
és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal
GÁSPÁR műszerész, Arad
Str. Horia I. (v. Széchenyi-u.)
Javítás végett beküldött műszereket a hiátelítéssel ellátva, rövid idő alatt visszaküldöm. **Telefon 315 sz.**

APRÓHIRDETESEK

Jágyeri közlémél egy szó 3-... vastagabb betűve 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej, állásböröknek 30% kedvezmény. **Próbák díje előre fizetendő.**

Elvezett Fehér József
aroképes igazolványa. A becsületességét megállít kéri, hogy kádjá el címére. Méra, u. p. Nadasel.

Ha jól akar nőülni vagy férjhez menni, forduljon hozzánk. „IDEAL” házasságközvetítő iroda, Alba-Julia, Str. Simion Barnea No 20. 1864

Ügyeljen a címre!
Oradea-Mare, Str. Nic. Jorga (Zöldfa-u.) 19.

Böröndösök!
Bördiszárak, koffer-zárak, fogantyúk rézből, nikkelezve, a legújabb technikával a legbiztosabb és legkényelmesebb munkavégzésben és nagy vásártárlásokban megrendelhető a Tipografia

Berkovitsné
vendéglőjét kátholvi-éggel kibővítette. **Ismeret elsőrendű konyha.** Borsókelet árak!

Fraternitas-nál, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

Pályázati hirdetmény.
A szövetségi izr. hitközség megárusított előmádkozó metszőt állásra pályázatot hirdet. Pályázók küldjék ajánlataikat fenti hitk. elöljáróságához. A közeli gyűlésekre keresünk egy muszáj előmádkozót is. 9531

A szatmári (Joint) Árvagondozó Co. ortopédiai iskoláján részére perferkt fehérnemű varrót, aki az árvek tanítását is vállalja, azonnali telépésre keres. Szönyegszövés és iparművészet tudása is megkívánatik. Ajánlatok igények megjelölésével Balog Ignátné címére Satu-Mare, Strada Petru Maior I. sz. alá kéretnek. 9535

Nyomdák!
Prima bécsi **hengeranyag** és póttanyag, kilója 160 lej.
Kapható a „Fraternitas” nyomdában, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

Figyelem!
אתר כשר
életterem.
Özv. Grosz Adolfné, Oradea Mare, Str. Nicolai Jorga 10 (Zöldfa-utca) az udvarban. Lakodalmak és abonensek rendezését vállalja. **Izletes konyha. Olcsó árak.**

Zongora
új, használt, javítás, hangolás, szállítás
Triska I.
zongorarakta
Cluj, Str. Saguna 14.
Telefon 19.
Zongoraszekerek kaphatók

Kereskedelmi tanfolyamot végzett urileány pánztárhoz menne, esetleg irodai alkalmazást vállal. Cim a kiadóban.

Biró Viktor
gabonakereskedő Timisoara, Str. Primarie 12. Telefon 21-38, ajánlást, egészséges, száraz **tengerit** vagontételekben azonnali vagy későbbi szállításra, ugyszintén **buzát, zabot** és más terményeket.

Tüzifa eladáshoz helyi ügynököt keres az Ipar és Kereskedelmi Bank Rt. Str. Gen. Neculcea 2. (Reaner-palota) 9533

Keresek
önálló izraelita szabómunkást, ki műhelyemet vezetni tudná. Megkereséseket özv. Fischer Sámuelné, Medias, Str. Bruckenthal 9-10. 9528

Megnyilt
Simleul-Silvaniein (Szilágysonlyón) Str. Reg Ferdinand, zsidó templommal szemben **אתר כשר** **életterem.**
Ki üző konyha.

Táblaüveg nagy mennyiségben raktáron Ludovic Ausiánde nél, Cluj. Építletüvegések legversenyképesebb árakban. 9523

Keresek
megvételre 3-4 szobás, fürdőszobás beköltözhető házat. Cim a kiadóban.

Keresek
megvételre 3-4 szobás, fürdőszobás beköltözhető házat. Cim a kiadóban.

Könyvujjdonság

Gárdonyi Géza: Két menyasszony (Vidám regény)	154
Gárdonyi: Mai csodák	176
” Tizenkét novella	154
” A báró lelke	154
Georges S.: A megszelídült farkas	198
Nadas: Akiért csak a kezét kell ki-nyújtani	110
Fr. Jammes: Három különös leány	154
M. C. Slopes: Szerelmi élet a házasságban	176
” Okos szülők	110
” Boldog anyaság ..	198
Courths Mahler: Kriszta küldetése	110
Herceg: Az első fecske	154
P. Benoit: A tánuosnő (Egy zsidó leány regénye)	132
Mihály: Az automobil	210
Rouquette: A nagy fehér csönd ..	90
Bródy: Rembrandt	150
Tristan: A boxbajnok	80
Lakatos: A teve	80
Dr. Dienes László: Művészet és világnézet	100
Schnitzler: Elza kisasszony (Egy zsidóleány története)	132
Lacratelle: Silbermann (Egy zsidó-fiu története)	80
Victor Hugó: A párisi Notre Dame I-II.	180
Benedek: Erdélyi történetek	176
Tabéry: Szarvasbika	176
Multatuli: Havenclar	198
Gogoly: Tanyai esték	154
P. Benoit: Atlantis	176
Móricz Zsigmond: Pillangó	150
Hemon: Maria Chapdalena	110
A. France: Pinguinek szigete	120
” Az istenek szomjaznak	120
” Pártitő angyalok	132
Sztrokay: A rádió	36
” Kis elektrotechnika	36

Kaphatók az **Uj Kelet könyvostályában,** utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett

Hirdessen az Uj Keletben!

Kilakoltatásom miatt STERNBERG
összes **perzsaszőnyegeimet,** egész **uj zongoráimat** um. Wirth, Hoffmann, Gebr. Stingl stb. **Részletre is.** leszállított árban árusítom. **Részletre is.** Oradea-Mare, Bul. R. Ferd. 14.

Kedvözó vételnapok. Julius 10—aug. 10.
nagy tétel
férfi, fiu és gyermekruha
kerül eladásra, **rendkívül előnyös árakon. Kizárólag ab raktár.**
Nézze meg **készleteinket!** Kifizetődik. — Elsőrendű és középminőség!
1. A legkiválóbb szabás. 2. A legjobb kidolgozás. 3. A legujabb fazonok.
4. A legmegfelelőbb hozzávalók.
Gazdag választék!
Prima Fabrica Ceho-Slovacă Pentru Confectiuni de Haine Barbatost, Strada Berzel 94-96. Bucuresti.

Moulin Rouge

Bukarest, Bul. Elisabeta No 25.
Megnyitotta legszebb **amerikai terraszát**
az ötödik emeleten. Legpompásabb kilátás. Variete színház. Elsőrangú étkező, két zenek. **árak.**
A legkellemesebb sarnok.
Nyitva reggelig.

Rador 2418

Tacamul
ezüstárgyár
CLUJ
Str. Av am Jancu 3.
[v. Petöfi-utca]
Gyárt:
Erv eszközöket,
Szervizeket,
Disztárgyakat
stb.
Csak
viszonteladónak!
Telefon Nr. 482.

Mégis csak legjobb a késnélküli
„RASOL IDEAL”

borotváló por
amely az ország legújabb gyártmánya, mely most újonnan átpreparálva, az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána.
Ovakodjunk az ártalmas utánzatoktól. Csak az „IDEAL” felírásu valódi.

Reszling József fodrász
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Szerkesztőség kiadóvállalat és nyomda
Központ: Kolozsvár, St. B. Sz. (Brassay-utca)
Telefon: Szerkesztőség kiadóvállalat —
Sz. N. Sz. —
Kéziratok kizárólag szerkesztőséghez kerüljenek. Kéziratokat nem adjunk vissza.

1925 július 25 Szó

A Radics

Az utóbbi napok legnagyobbat es amellyel Radics, a zére, aki a jogszláta a legkérlelhetetisicscsal szemben és man a legszélsőségesradalom remének fe egy súlyos és konolrói holnapra, kiegye különben meghajtott akivel szemben min lomfa volt. Radics lanul érte a jogszlá ellenzék vezérei, a c csek, söt magának frakciói sem tudnak amelyekből rövid né liciót kikeverte. Min tán a szkupstinában ellenzék befolyása, s hosszú időre vége se hogy a kormány má is erősebb diktatúra akaratát.

Mi lehet az oka egyezett. Két feltevé hogy Radics attól szül az ellentét a sze valóban veszélybe ke egyidejüleg maga a dik. Vagy talán azz volna a parasztpárti haladott kora és me pota miatt, előbb-utó otthagyni a miniszter nácosnak vélte, hog kormányba, hogy azu kidőlné, rögtön rátek hivatalos miniszteri p toszabban ragadhasa mincseu kizárva, ho egyik sem irányított felejtük el, hogy ez tikus már eddig is n tette bámulatba Eu meg, hogy ő volt elég bátor volt alho pai államok által blo kiutazzék és miután döst létesített párt internacionálé között semmi nem történt v namunkáját a reakció kormányzati rendszer sa továbbá arra a ré amellyel Radics Nyug és végül arra a titokz mint egy üldözött va rábi barátjának utolsó csak akkor adta meg titek félretolták a sz szolta magát. Amikor és már mindenki azt ellenállása végleg meg szerre újra fallángolt dics, lelakatolt cellájá ben renditette meg mint valaha. Most pe

A drámai fordul most sem a végső sal külső körülmények, Belgrádba való bevon zonyitják, hogy a van. Hogy pedig a f gyan érlelődik meg, a het előre kiszámítani. ugylátszik — hogy a lyeslik Radics tettét, dozás színét viseli. H közelebbi parlamenti